

Posudok k žiadosti Doc. Mgr. Andreja Kalaša, PhD. o vymenovanie za profesora v odbore 2.1.1 filozofia

Posudzovateľ: Prof. PhDr. Matúš Porubjak, PhD.
Katedra filozofie a aplikovanej filozofie FF UCM v Trnave

Doc. Andrej Kalaš patrí medzi našich popredných akademikov a expertov na antickú filozofiu s významným presahom za hranice Slovenskej republiky. K jeho vedeckej ceste ho predurčilo už jeho vzdelanie, keďže magisterské štúdium ukončil tak v odbore filozofia, ako aj v odbore klasická filológia (v oboch klasických jazykoch – latinčine a klasickej gréčtine) a svoje štúdium zavŕšil dizertáciou v odbore dejiny filozofie. V jeho minucióznej vedecko-pedagogickej práci sa tak prepájajú prístupy filologické s historicko-filozofickými v dobrom duchu metódy *ad fontes*.

O jeho vysokej erudícii svedčia všetky predložené výsledky, tak publikačné, ako aj citačné, vedenie a účasť v grantoch, zahraničné stáže a konferencie, výsledky pedagogického pôsobenia a v neposlednom rade jeho vedecká škola. Summa summarum, docent Kalaš nielenže spĺňa kritériá pre inauguráciu, ale v mnohých parametroch ich aj výrazne prekračuje. Z dôvodu rozsiahlosti výsledkov jeho mnohoročného pôsobenia sa v posudku sústredím len na tie aspekty jeho práce, ktoré považujem za zvlášť dôležité a excelentné.

Napriek fetišizácii časopiseckých výstupov, ku ktorej prišlo v posledných rokoch, sa v humanitných vedách stále považujú za kľúčové monografie. Andrej Kalaš ich za roky svojho pôsobenia vydal ako autor alebo spoluautor deväť. Hneď jeho prvá monografia z roku 2007 *Raný pyrrhonismus neboli blažený život bez hodnot?* bola významným počinom, nielen preto, že vyšla v českom jazyku, ale hlavne preto, že vyšla vo vydavateľstve OIKOYMENH. Andrej Kalaš tak bol prvým slovenským akademikom, ktorý v tomto prestížnom českom vydavateľstve publikoval. Z ďalších monografií je nutné spomenúť jeho knihu *Ο Πύρρων – ευδαίμων φιλόσοφος χωρίς αξίες*, ktorá vyšla o desať rokov neskôr vo vydavateľstve Cyprus University Press. S tým súvisí ďalší druh súčasnej fetišizácie, tento raz anglického jazyka. Publikovanie v modernej gréčtine, ktorú Andrej Kalaš perfektne zvláda, považujem za jeho ďalší originálny počin.

Za kľúčové na domácej scéne považujem Kalašovo spoluautorstvo (zväčša s V. Suvákom a J. Cepkom) na piatich monografiách venovaných autorom tzv. malých sokratovských škôl (ide o sériu *Fontes Socraticorum*, ktorá je najpodrobnejším vedeckým spracovaním týchto autorov v globálnom meradle). Filozoficky významné sú aj Kalašove komentované preklady Xenofonta, ktoré vyšli vo vydavateľstve

Kalligram – *Hostina, Sokratova obhajoba* z roku 2006 a *O prosperujúcej domácnosti* z roku 2007, ktoré boli ocenené prémiami Literárneho fondu za preklady z gréčtiny. Aj tu bol Andrej Kalaš priekopníkom, pretože išlo o vôbec prvé bilingvy v modernej histórii slovenskej akademickej spisby. V prekladoch pokračoval ďalšími autormi, ako Aristoteles, Plutarchos, Apuleios, Gorgiove reči, či Dión z Prúsy. Nutné je vyzdvihnúť jeho poslednú monografiu – komentovaný preklad Hésiodovej *Theogónie*, ktorú vydal v spolupráci so svojou bývalou doktorandkou Zuzanou Zelinovou. Význam Kalašovej tvorby je manifestovaný aj citačnými ohlasmi. Dohromady ide o 285 ohlasov, z nich 79 v zahraničí, vrátane 12 zahraničných ohlasov registrovaných v renomovaných databázach.

Ďalším aspektom Kalašovho pôsobenia, ktorý považujem za potrebné zvlášť vyzdvihnúť, je jeho prednášková a pedagogická činnosť. Okrem svojej Alma mater prednášal na Ústave filozofie a religionistiky na FiF UK v Prahe, a na Ústave klasických študií FiF MU v Brne. Významná je i jeho spolupráca s gréckymi a cyperskými univerzitami, kde predniesol množstvo pozvaných prednášok v rámci svojich výskumných pobytov a konferencií (Nikózia, Solún, Patras, Atény).

Crème de la crème Kalašovej pedagogickej činnosti je úspešné vyškolenie doktoranda a doktorandky, pričom obaja sú dnes uznávanými expertami vo svojej oblasti, s bohatou publikačnou činnosťou doma aj v zahraničí. Mgr. František Škrnda, PhD. sa stal odborníkom na dejiny antickej filozofie a pôsobí ako odborný asistent na Katedre medzinárodných politických vzťahov, Fakulty medzinárodných vzťahov, Ekonomickej Univerzity v Bratislave. Mgr. Zuzana Zelinová, PhD. sa stala odborníčkou na antickú filozofiu a aktuálne pôsobí ako vedecká pracovníčka na Katedre filozofie a dejín filozofie, Filozofickej fakulty UK v Bratislave. Sľubnou sa tiež javí Kalašova ostatná doktorandka Mgr. Katarína Rajtíková, ktorá len nedávno dokončila svoju dizertačnú prácu „Pyrrhón a India: preskúmanie (ne)gréckeho pôvodu filozofie helenistického mysliteľa“ (práca je aktuálne v štádiu posudzovania).

Na záver svojho posudku môžem zodpovedne vyhlásiť, že odporúčam, aby doc. Mgr. Andrejovi Kalašovi, PhD. bol po úspešnom inauguračnom konaní, po splnení všetkých vysokoškolskou legislatívou predpísaných podmienok, udelený akademický titul profesor v študijnom odbore 2.1.1 filozofia.

Trnava, 24. apríla 2023

prof. PhDr. Matúš Porubjak, PhD.